

گزارش تاریخی

نانی که به مذاق شاه خوش نیامد!

حاج‌ملاهادی سبزواری یکی از بزرگ‌ترین حکما و فلاسفه جهان اسلام محسوب می‌شود. او افزون بر دانش و حکمت، فضایل پر شمار دیگری نیز داشت که کثرت عبادت، بی‌ رغبتی به دنیا و جدیت در کسب روزی حلال، از جمله آن‌ها بود. حکیم سبزواری که به دلیل برگزیدن تخلص «اسرار» در اشعارش، به «حکیم اسرار» مشهور شده است، به حاکمان و قدرتمندان زمان نیز بی‌توجه بود. نقل می‌کنند که وقتی ناصرالدین‌شاه برای عزیمت به مشهد، از شهر سبزوار عبور کرد، اعیان و مقامات این شهر، به همراه جمعی از مردم به پیشواش آمدند. شاه که صیت شهرت حکیم اسرار را شنیده بود، انتظار داشت حاج ملاهادی را در جمع استقبال کنندگان ببیند، اما خبری از او نبود. ناصرالدین شاه تصمیم گرفت شخصا به دیدار حکیم برود. روز بعد، همراه بایک نگهبان، راهی منزل وی شد. برخلاف انتظار شاه، خانه حکیم بسیار ساده و محقر بود. ناصرالدین شاه کمی در باره موضوعات مختلف صحبت کرد سپس خطاب به حکیم اسرار گفت: «هر نعمتی شکری دارد. شکر نعمت علم، تدریس و ارشاد است؛ شکر نعمت مال، اعانت و دستگیری است و شکر نعمت سلطنت هم، البته انجام حوایج خلق است. لہذا، میل دارم از من چیزی بخواهید تا توفیق انجام آن را پیدا کنم.» حکیم با بی‌تفاوتی پاسخ داد: «من حاجتی ندارم و چیزی نمی‌خواهم.» شاه گفت: «شنیده‌ام یک زمین زراعی دارید. اجازه دهید دستور دهم آن زمین از مالیات معاف باشد تا حداقل در انجام این خدمت جزئی موفق شوم.» حکیم این درخواست را هم نپذیرفت و به شاه گفت: «دفتر مالیات دولتی، در هر ایالت، مضبوط و معین است که از هر شهری، چندم مالیات بگیرند. اگر من مالیات ندهم، مبلغ آن به سایر آحاد رعیت، از طرف اولیای امور، سرشکن می‌شود و ممکن است بخشی از آن به فلاں بیوه زن یا فلاں یتیم یا فلاں فقیر و مسکین تحمیل شود. شاه نباید راضی شود که معافیت من از مالیات، سبب تحمیل آن بر یتیمان و بیوه‌زنان باشد.» ناصرالدین‌شاه که از پاسخ‌های حکیم اسرار، مستأصل شده بود، موضوع صحبت را عوض کرد و از حکیم خواست که ناهار نزد او باشد و از همان غذایی بخورد که حاج ملاهادی تناول می‌کند. حکیم به خادم خود گفت: «ناهار بیاورید.» فوراً طبقی چوبین که روی آن چند قرص نان، چند قاشق، یک ظرف دوغ و مقداری نمک دیده می‌شد، آوردند. حکیم نخست نان را با کمال ادب بوسید و بر پیشانی نهاد و شکر به جای آورد و سپس، آن را ریز کرد و داخل دوغ ریخت و قاشقی را نیز جلوی شاه گذاشت و گفت: «بخور که نانی حلال است.» شاه یک قاشق خورد، اما به ذائقه‌اش خوش نیامد. از حکیم اجازه خواست تا مقداری از نان را، برای تبرک با خود ببرد، سپس از جا برخاست و با یک دنیا حیرت، خانه حکیم اسرار را ترک کرد.

سرکار خانم دکتر سهیلانزاده سلیمانی

کسب مدرک دکتری ادبیات افتخاری است که در پرتو توجهات ایزدمنان و سالها تلاش برای شما حاصل شده است. این موفقیت را به جنابعالی و خانواده محترم تبریک و تهنیت عرض می‌نمایم. ۱۳۹۸/۰۸/۲۹

اکبریور، رحمانی، اکبرزاده

جناب آقای دکتر وحید ترک زاده

به شما و دستاوردهایان افتخار می‌کنیم و بدین وسیله فارغ التحصیلی شما را در مقطع دکتری تخصصی کامپیوتر تبریک می‌گوییم و از خداوند متعال توفیق روزافزون شما را آرزو نمیدیم

مادر بزرگ و خانواده محرم ۱۳۹۸/۰۸/۰۸

جناب آقای

دکتر وحید ترک زاده

با کمال مسرت، موفقیت جنابعالی را در اخذ مدرک دکتری تخصصی کامپیوتر که نشان از همت والا و بی نظیرتان می باشد، تبریک عرض نموده و از خداوند منان سعادت‌مندی و توفیق روزافزون برایتان مسئلت داریم.

راحله ترک زاده- ناصر علیخانزاده ۱۳۹۸/۰۸/۰۷

سردارانی که به دفاع از ایران برخاستند

درباره بانوی سردار خراسانی چه می‌دانید؟

زیرکانه و هوشمندانه‌ای که ارائه می‌کرد، زمینه‌ساز آزادی خرمشهر شد. حسن باقری روز ۹ بهمن سال ۱۳۶۱، هنگام بررسی منطقه عملیاتی فکه، به شهادت رسید.

مصطفی چمران

نام دکتر مصطفی چمران، نامی جهانی است؛ هر جا که جهاد و مقاومت باشد، نام این سردار نامی ایران را به بزرگی یاد می‌کنند. او که پیش از آغاز جنگ تحمیلی علیه ایران، سال‌های طولانی را در لبنان و در خط مقدم مبارزه با صهیونیست‌ها گذرانده بود، با پیروزی انقلاب اسلامی به ایران بازگشت و با شروع جنگ، به جبهه‌ها شتافت تا نقشی کلیدی را به عنوان فرمانده‌ای باهوش و توانمند در عرصه نبرد ایفا کند. دکتر چمران با توجه به شرایط خاص سال‌های نخست پس از پیروزی انقلاب اسلامی، ستاد جنگ‌های نامنظم را پایه‌گذاری کرد و به این ترتیب، از ظرفیت نیروهای مردمی، در قالبی مؤثر بهره گرفت. او که از سوی امام خمینی (ره) به عنوان مشاور شورای عالی دفاع منصوب و از سوی مردم تهران به عنوان نماینده مجلس انتخاب شده بود، با آغاز جنگ، به خط مقدم نبرد رفت و تا آخرین دقایق حیاتش، در عرصه مبارزه با دشمن اشغالگر ماند. چمران در آزادسازی سوسنگرد، نقشی محوری ایفا کرد. او روز ۳۱ خرداد سال ۱۳۶۰، هنگامی که برای معارفه فرمانده جدید محور دهلایه رفته بود، زیر باران خمپاره‌های دشمن، مجروح شد و به شهادت رسید.

عباس میرزا

عباس میرزا نایب‌السلطنه، ولیعهد و پسر فتحعلی‌شاه قاجار بود. امار و حیات او با پدرش، تفاوتی آشکار و عجیب داشت. هنگامی که قشون روسیه تزاری، به پناه‌های واهی، مرزهای ایران در قفقاز را درنوردید و به عزم جدایی این مناطق از ایران، جنگی سهمگین را آغاز کرد، عباس میرزا به همراه نیروهای آموزش دیده خود در تبریز، به سوی قفقاز شتافت و مردانه در برابر متجاوزان ایستاد، آن گونه که نبرد سرنوشت‌ساز او در «شکی» و ویژه در عملیات طریق القدس و تحلیل‌های

سپس پاکو، متجاوزان را زمین‌گیر کرد و سردار روس، در معرکه نبرد با جان‌پرکفان ایرانی، جان داد. عباس میرزا را بنیان‌گذار ارتش نوین در ایران می‌دانند. هر چند برخی از مورخان این اقدام را تأیید نمی‌کنند و بر نوسازی ارتش ایران نقدهایی دارند، اما این اقدام، یعنی ایجاد ارتش مدرن و مجهز برای پاسداری از سرحدات ایران زمین، اقدامی شجاعانه و روزآمد برای تقویت جایگاه ایرانیان در منطقه محسوب می‌شد. با این حال، سنگ‌اندازی‌های فتحعلی‌شاه، پادشاه فرصت‌طلب و ترسوی قاجار، مانع از به نتیجه رسیدن مجاهدت‌های عباس میرزا و یارانش شد. او هنگام عزیمت به خراسان، برای سرکوبی شورش‌هرات، بیمار شد و دارفانی را وداع گفت. سردار نامی ایران را در حرم مطهر امام رضا (ع) به خاک سپردند. گزارش‌هایی نیز درباره مسموم کردن وی توسط ویلیام کورمیک، پزشک انگلیسی، وجود دارد.

همسر صوفیان خلیفه

جای بسی تأسف است که نام بانوی سردار خراسان را نمی‌دانیم؛ شیرزنی که یک‌تنه، فرماندهی مدافعان شهر را برعهده گرفت و مهاجمان از یک‌را تاراند. صوفیان خلیفه، حاکم خراسان در دوره شاه تهماسب صفوی بود. در دوره او، باروی شهر مشهد، برای نخستین بار شکلی منظم و قابل قبول یافت. هنوز مدتی از حکومت صوفیان خلیفه بر خراسان نگذشته بود که از یک‌ها برای جبران شکست‌های سنگین قبلی، در دوران شاه اسماعیل صفوی، به مرزهای ایران تاختند و هرات را در محاصره گرفتند. صوفیان خلیفه، در پی استمداد هراتیان، راه‌این شهر را پیش گرفت؛ غافل از این که از یک‌ها مترصد خروج وی از مشهد بودند تا این شهر مقدس را عرصه چپاول و تاراج خود کنند. با خروج صوفیان از مشهد و گرفتار شدن او در محاصره هرات، سیل مهاجمان از یک به سوی مشهد جاری شد اما مشهدی‌ها، با فرماندهی همسر صوفیان خلیفه، به دفاع از شهر پرداختند. این شیرزن خراسانی، یک‌تنه بر همه امور نظارت می‌کرد و حتی توانست در زمان‌های مختلف، متجاوزان را بیرون از دیوارهای شهر مغلوب کند. در پرتو تمهیدات او، مشهد از آسیب مصون ماند و از بکان، پس از شش ماه، ناچار به عقب‌نشینی شدند. از فرجام بانوی سردار خراسانی، اطلاعی نداریم.

سورنا

سورنا سردار نام‌آشنای ایران در دوره اشکانی بود؛ در بحبوحه حملات رومیان به صفحات غربی ایران، شهر حزان طمع جهان‌گشایی

۶۶

مشهدی‌ها، با فرماندهی

همسر صوفیان خلیفه، به

دفاع از شهر پرداختند. این

شیرزن خراسانی، یک‌تنه بر

همه امور نظارت می‌کرد و

حتی توانست در زمان‌های

مختلف، متجاوزان را بیرون از

دیوارهای شهر مغلوب کند.

در پرتو تمهیدات او، مشهد از

آسیب مصون ماند و از بکان،

پس از شش ماه، ناچار به

عقب‌نشینی شدند. از فرجام

بانوی سردار خراسانی،

اطلاعی نداریم

و غارتگری رومی‌ها را برانگیخت. کراسوس، سردار رومی، با ۳۰۰ هزار لژیون آزموده، از مرزهای ایران عبور کرد تا با سورنا، سردار دلاور ایرانی، روبه‌رو شود. سواران چابک پارثی، با نقشه‌ای که سورنا طراحی کرده بود، جنگ و گریزهای برق‌آسایی را برای انهدام نفرات و روحیه دشمن آغاز کردند. ۸۰ هزار سرباز ایرانی با ضربات مداوم به رومی‌ها، سرانجام آن‌ها را از پا درآوردند و کراسوس مغرور را بر خاک مذلت افکندند. الگوی جنگی سورنا، امروزه به عنوان یکی از هوشمندترین الگوهای جنگ پارتیزانی شناخته می‌شود. او وابسته به یکی از خاندان‌های بزرگ پارثی به نام سورن بود.

آریوبرزن

هجوم اسکندر به ایران و ناپایداری داریوش سوم در برابر این هجمه سریع، یکی از تلخ‌ترین صفحات تاریخ ایران را رقم زد اما آریو برزن با دفاع جانانه‌اش در دربند پارس، نشان داد که ایرانیان، برای دفاع از سرزمین‌شان سر از پای نمی‌شناسند. قشون کوچک او، با همکاری خواهرش یوتاب، توانست سردار مقدونی را به استیصال کامل بکشاند و اگر خیانت یک خدمتکار لیدیایی نبود، اسکندر هرگز نمی‌توانست از دربند بگذرد و تخت جمشید را تصرف کند. روایت پایمردی آریوبرزن، یکی از روایت‌های غرور آفرین و البته غم‌انگیز تاریخ طولانی سرزمین ماست؛ سردار نامداری که جان بر سر دفاع از میهن نهاد.

دخترم

سیده کیمیا یعقوبی

خبر مسرت بخش همواره دل را شاد و لحظه‌ها را ماندگار می‌سازد
رابطه‌های خانوادگی، ریشه‌های تمدنی و فرهنگی است
پایه‌های تمدنی و فرهنگی است
پایه‌های تمدنی و فرهنگی است

۱۳۹۸/۰۸/۲۹

تاریخ معاصر

پایمردی مشهدی‌ها و آغاز جنبش مشروطه

رودسری– برخی مورخان معاصر مانند مهدی ملک‌زاده، معتقدند که شهر مشهد، نقشی در انقلاب مشروطه نداشته است و مردم این شهر، همراهی چندانی با این جنبش نکردند. غافل از این که اگر مبنای آغاز جنبش مشروطه و دلیل اصلی وقوع آن را، بر اساس نخستین اسناد منتشر شده از سوی ایرانیان مشروطه‌خواه، عدالت خواهی و مبارزه با ظلم و ستم بدانیم، شهر مشهد پیش از این مبارزه محسوب می‌شود. قبل از آغاز جنبش مشروطه، چند قیام بزرگ و تأثیرگذار در مشهد اتفاق افتاد که مردم سایر نقاط ایران، تحت تأثیر آن قرار گرفتند و علیه ظلم و استبداد به پا خاستند. یکی از این قیام‌های سرنوشت‌ساز که طی آن، حوادث غم‌انگیزی رقم خورد، قیام پاییز سال ۱۲۸۲ ه.ش مشهد، معروف به «بلوی نان» است. کمی پیش از وقوع این قیام، قحطی سراسر خراسان را در بر گرفت و هجوم ملخ‌ها، معدود مزارع باقی‌مانده را از بین برد. در همان حال، زلزله سهمگین قوچان نیز باعث آسیب‌های فراوان جانی و مالی به مردم این منطقه شد. با این حال، «آصف‌الدوله» حاکم خراسان که حکومت ایالت را در قبال پرداخت مبلغی هنگفت، از مظفرالدین‌شاه خریده بود، فکری جز چپاول اموال مردم در سر نداشت. او افزون بر بالا بردن مالیات‌ها، با همکاری تعدادی از متمولان شهر، به احتکار گندم دست زد و با این کار، شرایط ایالت خراسان و به‌ویژه شهر مشهد، وخیم‌تر شد. مردم مشهد که از اقدامات غیرانسانی حاکم به ستوه آمده بودند، در حرم مطهر امام رضا (ع) متحصن شدند و خواسته‌هایشان را به وسیله تعدادی از روحانیان شهر، به اطلاع «آصف‌الدوله» رساندند. همزمان، حرکت تعدادی از مشهدی‌ها به سمت ارگ حکومتی آغاز شد. اما «آصف‌الدوله» به خواسته برحق مردم، وقعی ننهاد و دستور داد تفنگچی‌های حکومتی، مردم را در مسیر بالاخیابان (خیابان شیرازی امروزی) به گلوله بپندند. با فرار مردم به سمت حرم مطهر، تعقیب آن‌ها از سوی نیروهای حکومتی ادامه یافت و با حمله مزدوران «آصف‌الدوله» به حرم مطهر، مردم در مسجد گوهرشاد و صحن عتیق (انقلاب فعلی) به گلوله بسته شدند و بخشی از ایوان مطلا و کاشی‌های فیروزه‌ای این مکان مقدس، به ضرب گلوله مهاجمان، تخریب شد. در این درگیری، تعدادی از مردم مشهد در حرم مطهر و اطراف آن، به شهادت رسیدند؛ اما پایمردی مشهدی‌ها، مظفرالدین‌شاه را به عقب‌نشینی واداشت و مدتی بعد، «آصف‌الدوله» از کار برکنار شد. بر برخی مورخان، هجوم نیروهای حکومتی به حرم مطهر امام رضا (ع) و پخش خبر آن در سراسر کشور را، یکی از دلایل مهم قیام مردم ایران علیه استبداد قاجار و آغاز جنبش مشروطه می‌دانند.

صفحه آرایی

واحد صفحه‌آرایی روزنامه خراسان سفارش می‌پذیرد

۰۵۱۳۷۰۰۹۳۹۰
layout@khorasannews.com

برادرزاده عزیزم مهسا قاسم پور

قبولی شما را در

رشته دندانپزشکی مشهد

تبریک می‌گوییم

جعفر قاسم پور و بانو

مهندس عباس قاسم پور و بانو

دکتر مصطفی قاسم پور

و دکتر سارا خشخاشی ۱۳۹۸/۰۸/۲۹

سیاسی

همکاران گرامی و خردمند جناب آقایان دکتر فرودی – دکتر بهاری – دکتر ثقه الاسلامی دکتر طیبی – دکتر محمدزاده رضائی – دکتر مسیح نفیسی – دکتر یارمحمدی – دکتر حکیمی دکتر اصغر حاتمى – دکتر شایسته – دکتر قربان زاده – خانم دکتر مدرسی احمدی خانم دکتر مجتبیو – دکتر نیک بخت – دکتر ادهمی – پرنسپل محترم اطاق عمل

بخش جراحی یک و سی سی یو – بخش قلب و سایر پرنسپل محترم بیمارستان مهر لازم میدانم از اینکه در مدت بستری اینجانب در بیمارستان نهایت سعی و اهتمام خود را برای بهبودیم مبذول فرمودید سپاسگزاری نموده، سلامتی و توفیق انجام رسالت مقدس پزشکی را برای سروران عزیز آرزو دارم.

چگونه سرز خجالت برآورم در دوست که خدمتی به سزا بر نیاید از دستم

دکتر مصطفی سیف ۱۳۹۸/۰۸/۲۹

بانک سپه دایره پشتیبانی و خدمات – مدیریت خراسان جنوبی ۱۳۹۸/۰۸/۲۹